

คู่มือ

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร

เอกสารการทะเบียนราษฎรทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นใบรับแจ้งการเกิด การตาย การย้ายที่อยู่ สติบัตร ทะเบียนคนเกิด มรณบัตร ทะเบียนคนตาย ทะเบียนบ้าน ทะเบียนประวัติ หรือเอกสารเกี่ยวกับบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ถ้ามีการบันทึกหรือลงรายการใดๆ ไว้ไม่ถูกต้องไม่ตรงตามความเป็นจริง โดยความผิดพลาดนั้น ไม่ได้เกิดจากการกระทำทุจริต แจ้งข้อความอันเป็นเท็จโดยเจตนาปกปิดหรือปิดบังข้อเท็จจริงเพื่อประโยชน์อย่าง ไม่ถูกต้อง นายทะเบียนสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารดังกล่าวให้ถูกต้องได้

อย่างไรก็ตาม สำหรับการแก้ไขเอกสารการทะเบียนราษฎรบางประเภทมีข้อจำกัดว่าไม่อาจนำข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นโดยการเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงเดิมภายหลังการจัดทำเอกสารดังกล่าวมาเป็นหลักฐานในการแก้ไขได้ การแก้ไขรายการชื่อบิดามารดา หรือชื่อเด็กในสติบัตรอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนชื่อหรือแก้ไขรายการสัญชาติของมารดาในสติบัตรของบุตรเนื่องจากการได้รับการแปลงสัญชาติเป็นไทยภายหลังบุตรเกิด เป็นต้น

เอกสารการทะเบียนราษฎรที่สามารถขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการได้ คือ

1. ทะเบียนบ้าน สำเนาทะเบียนบ้าน ทะเบียนกลาง ทะเบียนประวัติ
2. สติบัตร และทะเบียนคนเกิด
3. มรณบัตร และทะเบียนคนตาย
4. ใบแจ้งการย้ายที่อยู่
5. การแก้ไขรายการบ้าน เนื่องจาก การซื้อขายบ้าน

สถานที่ยื่นคำร้อง

1. กรณีขอแก้ไขรายการในสติบัตร มรณบัตร ทะเบียนบ้าน สำเนาทะเบียนบ้าน ทะเบียนบ้านกลาง และทะเบียนประวัติ - ให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน และทะเบียนประวัติ

2. กรณีขอแก้ไขรายการในทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย และใบแจ้งการย้ายที่อยู่_____ -
ให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนอำเภอ
หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่จัดทำทะเบียนคนเกิด
ทะเบียนคนตาย หรือใบแจ้งการย้ายที่อยู่
3. กรณีแก้ไขรายการบ้าน เนื่องจากการซื้อขายบ้าน
- ให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนอำเภอ
หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่บ้านดังกล่าวอยู่ในพื้นที่จะ
แก้ไขรายการบ้าน

ผู้ยื่นคำร้อง ได้แก่

1. กรณีขอแก้ไขรายการในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ
- ผู้ยื่นคำร้อง ได้แก่ เจ้าบ้าน หรือเจ้าของรายการที่ขอแก้ไข
หรือบิดามารดา
(กรณีเจ้าของรายการที่ขอแก้ไขยังไม่บรรลุนิติภาวะ)
หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว
2. กรณีขอแก้ไขรายการในสูติบัตร หรือทะเบียนคนเกิด
- ผู้ยื่นคำร้อง ได้แก่ เจ้าของรายการที่ขอแก้ไข หรือบิดา-มารดา
(กรณีเจ้าของรายการยังไม่บรรลุนิติภาวะ)
หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว
3. กรณีขอแก้ไขรายการในมรณบัตร หรือทะเบียนคนตาย
- ผู้ยื่นคำร้องได้แก่ บิดา-มารดา ญาติพี่น้อง
หรือผู้ที่มีนิติสัมพันธ์กับผู้ตาย
4. กรณีแก้ไขรายการบ้าน เนื่องจากการซื้อขายบ้าน
- ผู้ยื่นคำร้องได้แก่ ผู้ซื้อ หรือผู้มีส่วนได้เสีย
หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว

หลักฐานที่ใช้ในการขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการเอกสารการทะเบียนราษฎร

1. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้แจ้ง
2. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.14)
หรือเอกสารการทะเบียนราษฎรที่ประสงค์จะให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการ

3.

เอกสารที่ทางราชการออกให้ไม่ว่าเอกสารนั้นจะจัดทำขึ้นก่อนหรือหลังการ
จัดทำเอกสารทะเบียนราษฎรนั้นๆ

แต่ควรเป็นเอกสารที่มีความเกี่ยวข้องกันสามารถอ้างอิงถึงกันได้ เช่น
สำเนาทะเบียนบ้านฉบับปี 2499 ฉบับปี 2515 ฉบับปี 2526

ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อตัว ใบสำคัญการจดทะเบียนชื่อสกุล

หลักฐานการรับราชการทหาร หลักฐานการศึกษา

หนังสือสำคัญการแปลงสัญชาติ

ผลตรวจดีเอ็นเอที่ตรวจพิสูจน์จากหน่วยงานของรัฐหรือสถาบันที่มีความน่า
เชื่อถือ เป็นต้น

4. กรณีไม่มีหลักฐานเอกสารที่ทางราชการออกให้แสดง

ให้สอบสวนเจ้าบ้านและพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือ

5. หลักฐานที่ใช้ในการขอแก้ไขรายการบ้าน กรณีซื้อขายบ้าน

ได้แก่ หนังสือสัญญาซื้อขายที่ดิน โฉนดที่ดิน หรือ น.ส.3

รูปถ่ายบ้าน เป็นต้น

6. หนังสือมอบอำนาจจากเจ้าบ้าน (กรณีมอบอำนาจ)

7. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของเจ้าบ้าน และพยานบุคคล 2
คน ลงชื่อรับรองสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนให้ครบถ้วน

8.

กรณีไม่มีเอกสารหลักฐานในการขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการเอกสารการ
ทะเบียนราษฎร

ให้นายทะเบียนเรียกสอบสวนพยานบุคคลให้ปรากฏข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับ
เอกสารที่จะแก้ไขตามหนังสือสั่งการสำนักทะเบียนกลางที่เกี่ยวข้องต่อไป

ผู้มีอำนาจอนุมัติ

1. กรณีแก้ไขรายการ ซึ่งมีใบรายการสัญชาติ ได้แก่

1.1 นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น

- กรณีมีหลักฐานเอกสารราชการมาแสดง

1.2 นายอำเภอ

-

กรณีที่ไม่มีหลักฐานเอกสารราชการมาแสดงต้องสอบสวนพยานบุคคล

2. กรณีแก้ไขรายการสัญชาติ ได้แก่

2.1 นายอำเภอ

- กรณีแก้ไขรายการของเจ้าของประวัติจากสัญชาติอื่น
หรือไม่มีสัญชาติเป็นสัญชาติไทย

2.2 นายอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น

- กรณีแก้ไขรายการของบิดา-

มารดาของเจ้าของประวัติจากสัญชาติอื่น

หรือไม่มีสัญชาติเป็นสัญชาติไทย

เนื่องจากคัดลอกรายการผิดพลาด หรือบิดา-มารดา

ได้สัญชาติไทยหรือได้แปลงสัญชาติเป็นไทย

- กรณีแก้ไขรายการสัญชาติจากสัญชาติไทย

หรือจากไม่มีสัญชาติหรือจากสัญชาติอื่น เป็นสัญชาติอื่น

เนื่องจากการคัดลอกรายการผิดพลาดหรือลงรายการผิดไปจากข้อเท็จจริง หรือการเสียสัญชาติ

วิธีปฏิบัติ

1. เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับคำร้องขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรให้ดำเนินการ ดังนี้
  - 1.1 เรียกและตรวจหลักฐานของผู้แจ้ง ได้แก่
สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน
บัตรประจำตัวประชาชนของผู้แจ้ง
เอกสารที่ทางราชการออกให้ที่จะใช้อ้างอิงเป็นหลักฐานในการขอแก้ไขรายการ
  - 1.2 กรณีไม่มีหลักฐานเอกสารที่ทางราชการออกให้ให้สอบสวนเจ้าบ้านและพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือหรือตามหนังสือสั่งการสำนักทะเบียนกลางที่เกี่ยวข้องต่อไป
  - 1.3 แก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการที่ไม่ถูกต้องในเอกสารการทะเบียนราษฎรและฐานข้อมูลตามประสงค์ของผู้แจ้ง
  - 1.4 มอบหลักฐานที่เกี่ยวข้องคืนให้ผู้แจ้ง
2. การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรให้ใช้วิธีขีดฆ่าคำ หรือข้อความเดิมแล้วเขียนคำหรือข้อความที่ถูกต้องแทนด้วยหมึกสีแดงและให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อ และวันเดือนปีกำกับไว้โดยห้ามมิให้ใช้วิธีลบ ขูดหรือทำด้วยประการใดให้ข้อความลบเลือนไป ระเบียบฯ ข้อ 121
3. กรณีแก้ไขรายการในสูติบัตรและมรณบัตรหากสูติบัตรหรือมรณบัตรที่ขอแก้ไขออกให้โดยสำนักทะเบียนอื่นให้ทำหนังสือแจ้งสำนักทะเบียนนั้นเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงทะเบียนคนเกิด หรือทะเบียนคนตายให้ถูกต้องตรงกันด้วย ระเบียบฯ ข้อ 116
4. กรณีแก้ไขรายการในใบแจ้งย้ายที่อยู่ถ้าเป็นรายการวันเดือนปีเกิดหรือสัญชาติห้ามแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารดังกล่าว

แต่ให้ใช้วิธียกเลิกเอกสารเดิมแล้วออกเอกสารให้ใหม่ ระเบียบฯ
ข้อ 76 ข้อ 118

5. กรณีนายทะเบียนพบว่ามิบุคคลในทะเบียนบ้านที่มีอายุครบ 15
ปีบริบูรณ์

ให้แก่ไขรายการค่านำหน้าชื่อบุคคลนั้นในทะเบียนบ้านฉบับเจ้า
บ้านจาก เด็กชายหรือเด็กหญิง เป็นนาย หรือนางสาว
แล้วแต่กรณี โดยไม่ต้องให้ผู้เกี่ยวข้องยื่นคำร้อง ระเบียบฯ ข้อ
120, พ.ร.บ.ค่านำหน้านามผู้หญิง พ.ศ.2551 มาตรา 4